

Paragraf 47

Ärendenummer KS2022/98

Revidering ägardirektiv för ENA Energi AB

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att ägardirektivet för ENA Energi AB, daterad den 24 januari 2022, godkänns.

Deltar inte i beslutet

Solweig Eklund (S) deltar inte i beslut.

Reservationer

Anders Wikman reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande, med följande motivering:

”Enköpings moderbolag har beslutat att Ena Energi ska vara driftmässigt avvecklat från nuvarande placering senast 2035, helt utan att beskriva vilka konsekvenser det kan få för bolaget och dess fjärrvärmekunder. Nu föreslår kommunstyrelsen att fullmäktige ska besluta dels att Ena Energi ska utgå från en avveckling i bolagets planering, dels att Ena Energi ska presentera en plan för hur marken där verket står i dag kan frigöras. Även inför detta beslut i fullmäktige saknas helt en analys av vilka följder en flytt kan få för bolaget och dess kunder, exempelvis hur det kan påverka fjärrvärmepriserna. Jag anser att den plan som Ena Energi nu får i uppdrag att presentera borde vara en del av underlaget inför ett eventuellt beslut om att verket ska flytta, och inte presenteras efter att flyttbeslutet redan är taget. Jag reserverar mig därför emot att fullmäktige föreslås besluta i bakvänd ordning, dessutom helt utan konsekvensanalys för bolaget och dess fjärrvärmekunder.”

Sammanfattning

Bolagens ägardirektiv revideras kontinuerligt och uppdateras för att tydligt beskriva ägarens ändamål med bolaget, klargöra grundläggande principer för verksamheten, ge ekonomiska och finansiella mål samt beskriva ägarens syn på utveckling av bolagets verksamhet. EHBs ägardirektiv uppdaterades i slutet av 2019 (KS2019/691) och ENA Energis ett år tidigare (KS2018/709).

Enköpings moderbolag beslutade den 24 augusti 2021 att meddela ENA Energi att verket skall vara driftmässigt avvecklat från nuvarande placering senast 2035. Styrelsen beslutade samtidigt att ge VD i uppdrag att revidera ägardirektivet där detta årtal framgår för fastställande i kommunfullmäktige.

Skälet detta uppdrag var att ENA Energis styrelse på inrådan av PWC i en skrivelse daterad 4 mars 2020 efterfrågat tydligare planeringsförutsättningar och en tidpunkt att frigöra marken där huvudproduktionen ligger idag.

Ett förslag till att justera ägardirektivet har därefter ställt till kommunstyrelsen den 25 januari 2022. Kommunstyrelsen beslutade då att återremittera ärende för beredning så att det i enlighet med Agenda 2030 svarar på frågan om hur det föreslagna beslutet påverkar människa, miljö och ekonomi.

En dialog har förts inom delar av EMABs och ENA Energis styrelser om vilken årtal som ska gälla för flytt av huvudproduktion. Dialogen har landat i att detta ska ske senast till 2035. Ärendet har därefter beretts av kommunledningsförvaltningen.

Yrkanden

Anders Wikman (NE) yrkar avslag till kommunstyrelsens arbetsutskott förslag.

Kenneth Hällbom (MP) yrkar med instämmande av Anders Lindén (SD) bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag.

Beslutsgång

Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att KS beslutar enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag, kommunstyrelsens arbetsutskott, 2022-02-08, § 36

Tjänsteskrivelse, kommunledningsförvaltningen, 2022-01-24

Förslag till ägardirektiv, Enköpings kommun, 2022-01-24

Protokollsutdrag, Kommunstyrelsen, 2022-01-25, § 28

Paragraf 36

Ärendenummer KS2022/98

Revidering ägardirektiv för ENA Energi AB

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunfullmäktige beslutar att ägardirektiv för ENA Energi AB, daterad 2022-01-24, godkänns.

Reservationer

Anders Wikman (NE) reserverar sig mot förslag till beslut.

Sammanfattning

Bolagens ägardirektiv revideras kontinuerligt och uppdateras för att tydligt beskriva ägarens ändamål med bolaget, klargöra grundläggande principer för verksamheten, ge ekonomiska och finansiella mål samt beskriva ägarens syn på utveckling av bolagets verksamhet. EHBs ägardirektiv uppdaterades i slutet av 2019 (KS2019/691) och ENA Energis ett år tidigare (KS2018/709).

Enköpings moderbolag beslutade den 24 augusti 2021 att meddela ENA Energi att verket skall vara driftmässigt avvecklat från nuvarande placering senast 2035. Styrelsen beslutade samtidigt att ge VD i uppdrag att revidera ägardirektivet där detta årtal framgår för fastställande i kommunfullmäktige.

Skälet detta uppdrag var att ENA Energis styrelse på inrådan av PWC i en skrivelse daterad 4 mars 2020 efterfrågat tydligare planeringsförutsättningar och en tidpunkt att frigöra marken där huvudproduktionen ligger idag.

Ett förslag till att justera ägardirektivet har därefter ställt till kommunstyrelsen den 25 januari 2022. Kommunstyrelsen beslutade då att återremittera ärende för beredning så att det i enlighet med Agenda 2030 svarar på frågan om hur det föreslagna beslutet påverkar människa, miljö och ekonomi.

En dialog har förts inom delar av EMABs och ENA Energis styrelser om vilken årtal som ska gälla för flytt av huvudproduktion. Dialogen har landat i att detta ska ske senast till 2035. Ärendet har därefter beretts av kommunledningsförvaltningen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, kommunledningsförvaltningen, 2022-01-24
Förslag till ägardirektiv, Enköpings kommun, 2022-01-24
Protokollsutdrag, Kommunstyrelsen, 2022-01-25, § 28

Kommunledningsförvaltningen
Magnus Åsman
0171-62 62 16
magnus.asman@enkoping.se

Kommunstyrelsen

Ägardirektiv för ENA Energi AB

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

Ägardirektivet för ENA Energi AB, daterad 2022-01-24, godkänns

Ärendet

Bakgrund

Bolagens ägardirektiv revideras kontinuerligt och uppdateras för att tydligt beskriva ägarens ändamål med bolaget, klargöra grundläggande principer för verksamheten, ge ekonomiska och finansiella mål samt beskriva ägarens syn på utveckling av bolagets verksamhet. EHBs ägardirektiv uppdaterades i slutet av 2019 (KS2019/691) och ENA Energis ett år tidigare (KS2018/709).

Enköpings moderbolag beslutade den 24 augusti 2021 att meddela ENA Energi att verket skall vara driftmässigt avvecklat från nuvarande placering senast 2035. Styrelsen beslutade samtidigt att ge VD i uppdrag att revidera ägardirektivet där detta årtal framgår för fastställande i kommunfullmäktige.

Skälet detta uppdrag var att ENA Energis styrelse på inrådan av PWC i en skrivelse daterad 4 mars 2020 efterfrågat tydligare planeringsförutsättningar och en tidpunkt att frigöra marken där huvudproduktionen ligger idag.

Ett förslag till att justera ägardirektivet har därefter ställt till kommunstyrelsen den 25 januari 2022. Kommunstyrelsen beslutade då att återremittera ärende för beredning så att det i enlighet med Agenda 2030 svarar på frågan om hur det föreslagna beslutet påverkar människa, miljö och ekonomi.

Ärendets beredning

En dialog har förts inom delar av EMABs och ENA Energis styrelser om vilken årtal som ska gälla för flytt av huvudproduktion. Dialogen har landat i att detta ska ske senast till 2035. Ärendet har därefter beretts av kommunledningsförvaltningen.

Kommunledningsförvaltningens bedömning

Kommunledningsförvaltningen arbetar för närvarande med en omformning av struktur och innehåll för både bolagspolicy och ägardirektiv. Detta arbete fortsätter

under 2022. Den föreslagna ändringen är en justering av nuvarande ägardirektiv där tidpunkten för flytt av huvudproduktionen specificeras. Detta görs för att ge ENA Energi en tydligare planeringshorisont, möjlighet till större avskrivningar, samt möjlighet till avsättningar för framtida saneringskostnader. Åtgärderna är skattemässigt fördelaktiga. Förvaltningen föreslår därför att skrivningen:

"Bolaget ska i sina fortsatta verksamhetsplaner planera efter kommunens vilja att marken, där nuvarande huvudproduktion bedrivs, frigörs" ändras till:

"Bolaget ska i sina fortsatta verksamhetsplaner planera efter kommunens vilja att marken, där nuvarande huvudproduktion bedrivs, frigörs till senast 2035"

samt

"Bolaget ska presentera för moderbolaget en långsiktig hållbar plan, med eller utan produktion av elektricitet, för hur och när en åtkomst av marken skulle kunna realiserars."

Ändras till:

Bolaget ska presentera för moderbolaget en långsiktig hållbar plan, med eller utan produktion av elektricitet, för hur en åtkomst av marken ska realiserars."

Ändringarna är införda i bifogat ägardirektiv.

Ekonomiska konsekvenser

I samband med den tidigare försäljningsprocessen av ENA Energi gjordes översiktliga kalkyler över vad den kommunala marken i hamnområdet skulle kunna inbringa för framtida exploateringsintäkter. Kommunen är huvudsaklig ägare av de markområden som skulle kunna få en annan markanvändning om ENA Energi skulle lämna området. I huvudsak består den kommunala rådigheten av tre större markområden – ENA Energis markinnehav, det nuvarande reningsverket samt småbåtshamn med uppläggningsytor av båtar. De översiktliga intäktsanalyserna som gjordes vid denna tid (2017) uppskattade en framtida nettointäkt på ca 500 miljoner kr för den kommunägda marken. Kalkylen är baserad på schabloniserade exploateringskostnader och skall ses som en indikation på framtida nettointäkter. Om motsvarande intäktsanalys gjordes idag skulle nettointäkten förmodligen vara högre.

Miljömässiga och sociala konsekvenser

Enköpings moderbolag har den 9 mars 2021 gett uppdrag till VD att belysa på vilket sätt ett antal viktiga aspekter påverkas beroende på om ENA Energi säljs, delförsäljs eller fortsätter i egen regi när huvudproduktionen flyttas. De aspekter som ska belysas är miljö, krisberedskap, översiktlig finansiell påverkan för kommunen samt möjligheter till stadsutveckling. Detta uppdrag är pågående och är planerat att avrapporteras före sommaren. Förvaltningens bedömning är att detta

uppdrag behandlar motiven för återremissen. Förvaltningen ser det inte som nödvändigt att i detalj ha beskrivet alla konsekvenser av en flytt av huvudproduktionen innan ägaren ger ENA i uppdrag att planera för en sådan. Under tiden fram till en flytt kan realiserats finns möjligheter att fortsatt utreda konsekvenser och uppdatera ägardirektiven utifrån detta.

Påverkan på människan, ekonomi och miljö har också tidigare översiktligt beskrivits i fördjupad översiktsplan. I den fördjupade översiktsplanen diskuteras hamnområdet utifrån olika scenarier, ett scenario där kraftvärmeverket blir kvar i området och ett scenario där det lämnar området. Om verket blir kvar i området innebär det restriktioner för områdets utvecklingspotential och till exempel bostadsutveckling är inte möjlig. Om verket flyttar ses stora möjligheter till stadsutveckling på bägge sidor om Enköpingsån. I den fördjupade översiktsplanen förs även resonemang angående översvämningsrisken i området som är en viktig faktor vid en eventuell stadsutveckling. Vidare att drygt 2000 lastbilstransporter per år försvinner eller flyttas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2022-02-01

Ägardirektiv, daterad 2022-01-24

Ulrika K Jansson
Kommundirektör
Enköpings kommun

Magnus Åsman
Strategisk utredare
Enköpings kommun

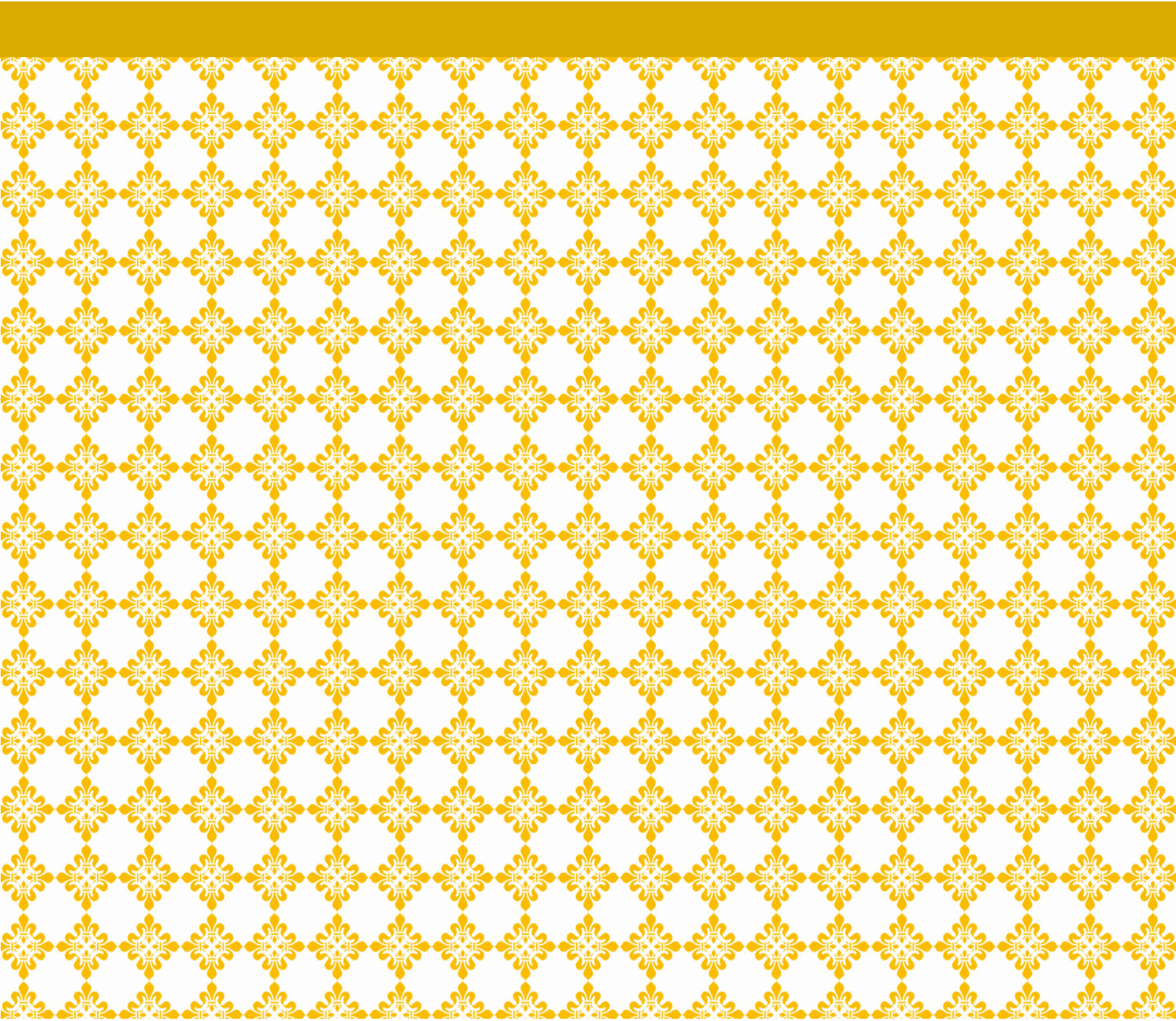
Beslutet skickas till:

ENA Energi, för åtgärd

Enköpings moderbolag, för kännedom

Ägardirektiv för ENA Energi AB

Enköpings kommun

ENKÖPINGS
KOMMUN

Kommunledningsförvaltningen
Magnus Åsman
0171-626216
Magnus.asman@enkoping.se

Ärendenummer
KS 2022/98

Dokumenttyp

Direktiv

Ersätter

Ågardirektiv Dnr (KS 2018/709)

Beslutad av

Kommunfullmäktige

Gäller för

ENA Energi AB

Gäller f.om.

2022-02-14

Ansvarig funktion

Kommunledningsförvaltning

Gäller t.om.

Tillsvidare

Reviderad

2022-01-24

Kommunledningsförvaltningen
Magnus Åsman
0171-626216
Magnus.asman@enkoping.se

Ärendenummer
KS 2022/98

Dokumenttyp

Direktiv

Ersätter

Ågardirektiv Dnr (KS 2018/709)

Beslutad av

Kommunfullmäktige

Gäller för

ENA Energi AB

Gäller f.om.

2022-02-14

Ansvarig funktion

Kommunledningsförvaltning

Gäller t.om.

Tillsvidare

Reviderad

2022-01-24

Innehållsförteckning

1. Bolaget som en del av den kommunala organisationen	1
2. Ändamålet med bolagets verksamhet.....	1
3. Grundläggande principer för verksamheten	2
4. Ekonomiska och finansiella mål.....	2
5. Utdelningsprincip	3
6. Utveckling av bolagets verksamhet.....	3
7. Underställningsplikt	3
8. Rapportering till ägaren	4
Definitioner.....	5

1. Bolaget som en del av den kommunala organisationen

ENA Energi AB (nedan "Bolaget") ägs av Enköpings kommun och är en del av kommunens verksamhet och ska omfattas av samma kontroll och uppföljning som kommunens egen förvaltning. Vidare ska bolaget beakta kommunens övergripande strategiska mål, långsiktiga planering och styrning samt policydokument där detta är tillämpligt. Bolagets verksamhet regleras, utöver lag och av bolagsordningen, av direktiv utfärdade av kommunfullmäktige, fastställda av bolagets årsstämma.

Bolaget ska drivas enligt affärsmässiga och marknadsorienterade grunder och via Enköpings kommuns moderbolag AB bereda kommunfullmäktige möjlighet att ta ställning, innan beslut tas som är av principiell betydelse eller annars av större vikt för verksamheten. Samordning mellan bolag och kommun är viktig och koncernsyn ska alltid beaktas.

2. Ändamålet med bolagets verksamhet

Bolaget ska medverka aktivt i utvecklingen av Enköpings kommun genom att:

- producera och distribuera kraftvärme inom kommunen, producera elektricitet, använda effektivast möjliga teknik för att minimera miljöpåverkan samt ha en taxesättning som främjar energihushållning,
- fortsätta utvecklingen av kretsloppsanpassad kraftvärmeproduktion,
- fortsätta vara delaktiga i kommunens internationella kontakter,
- vara en integrerad del i Enköpings kommuns verksamheter,

- verka för värdeskapande samarbete med andra bolag inom kommunkoncernen,
- för verksamheten utveckla och använda system som säkerställer höga krav på etik, kvalitet, miljö och arbetsmiljö.
- samverka med universitet/högskolor och andra relevanta forskningsmiljöer i projekt och framtagande av miljövänliga lösningar inom eget verksamhetsområde,
- bolagets sociala ansvar och etiska regler även gäller underleverantörer.

3. Grundläggande principer för verksamheten

Ansvar för bolagets organisation åvilar enligt aktiebolagslagen bolagets styrelse. Styrelsen har att utforma organisationen och kontrollen över verksamheten så att bolagets ändamål och mål tillgodoses. Verksamheten ska bedrivas på ett sätt som främjar långsiktig hållbar utveckling, såväl ekonomisk, social som ekologisk, och effektivt resursutnyttjande. Bolaget har att följa intentionerna i kommunens styrande dokument.

4. Ekonomiska och finansiella mål

Bolaget ska långsiktigt eftersträva god lönsamhet, finansiell stabilitet och investeringar utan ägartillskott. De definierade finansiella målen för bolaget är;

- Soliditeten ska kortsiktigt överstiga 20 procent och långsiktigt överstiga 30 procent.
- Avkastning totalt kapital ska ha ett genomsnitt som överstiger 7 procent. Det genomsnittliga värdet beräknas på tre år.

5. Utdelningsprincip

- Utdelning, koncernbidrag samt ägartillskott fastställs årligen av moderbolaget, Enköpings kommuns moderbolag AB.
- Avkastning och utdelning ska anpassas till bolagets utvecklingsmöjligheter, finansiella ställning samt behov av investeringar. Avkastningen ska vara så betryggande och på sådan nivå att ägaren inte behöver tillförsäkra bolaget nytt kapital.

6. Utveckling av bolagets verksamhet

En del av Bolagets verksamhet är att främja och medverka till att uppfylla Enköping kommuns vision och mål. Bolagets verksamhet är en viktig del i uppfyllandet av kommunens målsättning genom att utveckla en miljöeffektiv energiproduktion som bidrar till att Enköping kommun kan växa, utvecklas och vara en attraktiv kommun att leva i.

Bolaget ska i sina fortsatta verksamhetsplaner planera efter kommunens vilja att marken, där nuvarande huvudproduktion bedrivs, frigörs senast till 2035. Bolaget ska presentera för moderbolaget en långsiktig hållbar plan, med eller utan produktion av elektricitet, för hur en åtkomst av marken skulle kunna realiserars.

7. Underställningsplikt

Bolaget ska inhämta kommunfullmäktiges godkännande beträffande väsentligare investeringar samt övriga frågor som är av principiell betydelse eller av större vikt.

8. Rapportering till ägaren

VD ansvarar för att tertialsvis avlägga en likviditetsprognos samt förse moderbolaget med en skuldhanteringsrapport och styrelserapport.

Rapport	Innehåll
Resultatrapport	Varje tertials utfall och prognos avseende resultat- och balansräkning
Likviditetsprognos	Varje tertials utfall och prognos avseende betalflöden och saldon
Investeringsprognos	Pågående och kommande investeringar. Resultatutfall och avvikelser kommenteras
Skuldhanteringsrapport	<ul style="list-style-type: none"> • Lånevolym • Antal lån och lånestorleksfördelning • Snitträntor • Långivarfördelning • Förfallostrukturer (kapital och ränta) • Derivat per motpart

Definitioner

- Avkastning på totalt kapital talar om hur väl bolagets alla resurser förvaltas och inkluderar alla kostnader förutom de kopplade till finansieringen av bolaget. Målet används för att jämföra bolag både mellan och inom branscher då det är exempelvis okänsligt för bolagens kapitalstruktur.
- Avkastning på totalt kapital definieras som rörelseresultat plus finansiella intäkter vilket sedan divideras med balansomslutningen.
- Soliditet är en kvot mellan det egna kapitalet och det totala kapitalet som är bundet till verksamheten. Då eventuella förluster räknas mot det egna kapitalet beskrivs ofta soliditet som kapaciteten för ett företag att motstå förluster och ju lägre soliditeten är desto känsligare är verksamheten för ränteförändringar och amorteringskrav.
- Soliditet definieras som eget kapital genom totalt kapital.

Paragraf 28

Ärendenummer KS2022/98

Ägardirektiv Ena Energi AB

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att ärendet återremitteras för beredning så att det i enlighet med Agenda 2030 svarar på frågan om hur det föreslagna beslutet påverkar människa, miljö och ekonomi.

Sammanfattning

Bolagens ägardirektiv revideras kontinuerligt och uppdateras för att tydligt beskriva ägarens ändamål med bolaget, klargöra grundläggande principer för verksamheten, ge ekonomiska och finansiella mål samt beskriva ägarens syn på utveckling av bolagets verksamhet. EHBs ägardirektiv uppdaterades i slutet av 2019 (KS2019/691) och ENA Energis ett år tidigare (KS2018/709).

Enköpings moderbolag beslutade den 24 augusti 2021 att meddela ENA Energi att verket skall vara driftmässigt avvecklat från nuvarande placering senast 2035. Styrelsen beslutade samtidigt att ge VD i uppdrag att revidera ägardirektivet där detta årtal framgår för fastställande i kommunfullmäktige.

Skälet detta uppdrag var att ENA Energis styrelse på inrådan av PWC i en skrivelse daterad 4 mars 2020 efterfrågat tydligare planeringsförutsättningar och en tidpunkt att frigöra marken där huvudproduktionen ligger idag.

Yrkanden

Anders Wikman (NE) yrkar att ärendet återremitteras för beredning så att det i enlighet med Agenda 2030 svarar på frågan om hur det föreslagna beslutet påverkar människa, miljö och ekonomi.

Jesper Englundh (S) yrkar bifall till Anders Wikmans (NE) yrkande.

Peter Book (M) yrkar bifall till Anders Wikmans (NE) yrkande.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Kommunledningsförvaltningen 2022-01-24

Förslag till ägardirektiv Ena Energi AB

Beslut skickas till:

Kommunledningsförvaltningen, avdelningen för ledningsstöd

Långsiktig hållbar plan för åtkomst av marken där ENA Energi AB ligger idag

STYRELSEN I ENA ENERGI AB

Innehållsförteckning

1. Uppdraget.....	2
1.1 Inledning.....	2
1.2 Avgränsningar	2
2. Utredning av ny huvudproduktionsanläggning samt de ekonomiska konsekvenserna av en flytt till 2030	3
Påverkan på resultatet:	3
Riskbedömning	3
3. Redovisning av den befintliga anläggningens underhålls- och investeringsbehov fram till 2030...	4
4. Långsiktig ekonomisk budget.....	4
5. Utredning av lämpliga lokaliseringar inklusive samlokalisering med nya Reningsverket	4
6. Ledning mellan Enköping och Västerås.....	5
7. Övergripande diskussion.....	5
8. Slutsatser	6
9. Referenser.....	6

1. Uppdraget

ENA Energi har fått i uppdrag av ägaren att presentera en långsiktig hållbar plan för hur en åtkomst av marken senast år 2030 skulle kunna realiserars. Flera lösningar ska beaktas och en, av flera, lokaliseringar som ska undersökas är en samlokalisering med det nya reningsverket. För att uppfylla uppdraget har det delats upp i olika delar:

- Utredning av ny huvudproduktionsanläggning samt de ekonomiska konsekvenserna av en flytt till 2030
- Redovisning av den befintliga anläggningens underhålls- och investeringsbehov fram till 2030
- Långsiktig ekonomisk budget
- Utredning av lämpliga lokaliseringar inklusive samlokalisering med nya reningsverket
- Ledning mellan Enköping och Västerås

Slutsatser från de olika delarna redovisas i korthet i denna övergripande rapport samt i sin helhet som bilagor.

1.1 Inledning

De senaste åren har framtiden för ENA Energi AB, nedan ENA, diskuterats av ägarna. Efter utredningar som genomfördes under 2017 fattade kommunfullmäktige i december 2017 beslut om att gå vidare med försäljningsalternativet. Under vintern och våren 2018 genomlystes ENA genom en så kallad due diligence ledd av KPMG. Enköpings Kommuns Moderbolag AB beslutade den 22 maj 2018 om en försäljning av ENA. Ärendet togs upp i kommunfullmäktige den 11 juni 2018 för slutligt ställningstagande där fullmäktige avtog förslaget om försäljning.

I upplägget för försäljning ingick att avveckla befintlig huvudproduktionsanläggning och etablera ett nytt värmeverk på annan plats i kommunen. Kommunen skulle åta sig att identifiera ett nytt markområde för etablering av nytt värmeverk och detta enligt en tidplan som tillät att befintlig huvudproduktionsanläggning på fastigheterna skulle rivas senast den 31 december 2030.

Ägaren har efter att kommunfullmäktige avtog förslaget om försäljning beslutat att ge styrelsen i ENA i uppdrag att själva göra en utredning om bolagets framtid. Uppdraget är formulerat enligt nedan:

”ENA ska presentera en långsiktig hållbar plan för hur en åtkomst av marken senast år 2030 skulle kunna realiserars. Flera lösningar ska beaktas och en, av flera, lokaliseringar som ska undersökas är en samlokalisering med det nya reningsverket.”

Uppdraget har till syfte att ge ägaren en grund att stå på i de framtida beslut som fattas av ägaren och kommunfullmäktige gällande ENAs placering och nyttjande samt även utgöra ett underlag avseende bolagets framtida utveckling inklusive de konsekvenser som kan uppkomma i samband med en flytt 2030 för såväl bolaget som kommunen.

1.2 Avgränsningar

Anläggningstillgångarna är centrala för verksamheten och ständigt utsatta för olika typer av komplexa risker. Det är i denna del av verksamheten som bolaget har stort behov av, och möjligheter att anpassa sig till förändrade omvärldsfaktorer såsom energipriser, skatter och styrmedel. Det är dock inte möjligt att inom detta uppdrag ta hänsyn till alla de möjliga omvärldsfaktorer som kan påverka bolagets framtid och framtida investeringar. Vi begränsar oss till de förutsättningar avseende skatter och avgifter, elpriser och tillgång på bränsle som gäller idag (2018). Vi har heller inte behandlat kostnad för inköp av ny mark, kostnad för rivning och sanering av befintlig mark eller gjort en

fullständig utredning av kostnader som tillkommer vid anläggning på ny plats avseende vägar, VA, krafttillförsel mm.

2. Utredning av ny huvudproduktionsanläggning samt de ekonomiska konsekvenserna av en flytt till 2030

Utredningen avseende den långsiktiga planeringen av produktionsanläggningar för fjärrvärmesystemet i Enköping har utförts av Sweco Energy med hjälp av personal på ENA, främst Erik Holmén, produktionschef samt Åsa Essendrup, före detta underhållschef. Fokus har varit att bedöma både tekniska möjligheter och ekonomiska konsekvenser av att befintliga anläggningar fasas ut 2030. Rapporten återfinns i sin helhet som bilaga 1 a samt i förkortad form i Powerpointbilaga 1 b. Några viktiga slutsatser av rapporten är:

Med en ny produktionsapparat kan den årliga produktionskostnaden reduceras genom:

- Bättre optimering av anläggningsstorlekar
- Bättre val av bränslemix
- Lägre D&U-kostnader och bättre tillgänglighet.

Investeringsvolym för en ny komplett produktionsanläggning uppgår till mellan 400 och 1000 Mkr, se alternativen nedan:

- Bränsleflexibel kraftvärmeanläggning för biobränsle och avfall som Grot¹, RT², RDF³, och hushållsavfall: ca 1000 Mkr
- Bränsleflexibel hetvattencentral för Grot, RT, RDF: ca 650 Mkr
- Enkel och mindre bränsleflexibel hetvattencentral för Grot: ca 400 Mkr

Påverkan på resultatet:

- Med konstanta förutsättningar för värmepris försämras resultatet vid en nyinvestering 2030 med i nuvärde räknat till mellan -240 och -270 Mkr för de bästa alternativen jämfört med att driva vidare nuvarande anläggningar till 2040.
- För de tre bästa alternativen behövs en taxeökning motsvarande reall 17 - 20%, dvs ca 2% per år utöver normal prisökning från 2020 – 2030 för att åstadkomma avkastning enligt gällande ägardirektiv.
- Med angivna förutsättningar är det mest lönsamt att driva vidare befintliga anläggningar, det så kallade 0-alternativet, till 2040, under förutsättningar att rätt förebyggande underhåll och livstidsförlängande åtgärder genomförs.

Riskbedömning

Som nämnts ovan finns det flera betydande osäkerhets- och riskfaktorer att ta hänsyn till vid beslut om ny produktionsanläggning. Ett av de mest avgörande är val av bränsle vilket också styr produktionsanläggningens utformning och pris. Det är inte möjligt att veta hur priserna och tillgången på olika bränslen kommer att utvecklas i framtiden. Det går heller inte att förutsäga regelförändringar och införanden av skatter. Det man kan göra för att minska risken för ekonomiska konsekvenser vid

---

¹ Grot, en förkortning av grenar och toppar och är det spill som uppstår vid skörd av träd.

² RT, Returträ som består av krossat träavfall, främst emballage, lastpallar och rivningsvirke.

³ RDF (Refused Derived Fuel) är ett bränsle som tillverkas av olika sorters utsorterat kommunalt, kommersiellt och industriellt avfall. Vid framställningen sorteras de material som är lättast att återvinna ut, som trä, papper, plast och glas. Det avfall som återstår – antingen omöjligt eller ekonomiskt olönsamt att återvinna – strimlas, balas och packas för transport.

ändrade förutsättningar är att undvika ett stort beroende av ett specifikt bränsle vilket dock innebär en högre investeringskostnad.

En annan avgörande faktor vid val av produktionsanläggning är om det ska vara elproduktion eller inte. Även här finns osäkerhet om behovet av el och elprisets utveckling. Sverige och världen går mot ökat elberoende. Samtidigt produceras en betydande del av elen icke fossilfritt. Det är också ett faktum att det stundom råder både effektbrist och kapacitetsbrist på elnäten vilket är begränsande för befolkningen och verksamheter. Detta kan mildras av ett kraftvärmeverk, både genom produktion av el och genom att behovet av el för produktionen kommer av egen hjälpkraft, dvs utan elproduktion är verket en konsument av el. Av de förnyelsebara elproducenterna sol, vind, vatten och biokraft så är biokraften den mest planerbara elproducenten. En inte osannolik utveckling är att elpriserna kommer att variera kraftigt med låga priser när tillgången på sol, vind och vatten är god och höga priser när den är låg.

3. Redovisning av den befintliga anläggningens underhålls- och investeringsbehov fram till 2030

Utredningen avseende den befintliga anläggningens underhålls- och investeringsbehov fram till 2030 har utförts av Sweco Energy med hjälp av personal på ENA, främst Åsa Essendrup, före detta underhållschef och Erik Holmén, produktionschef. En årlig normal underhållskostnad för åren fram till 2030 har uppskattats baserad på statistik från tidigare år samt bedömning av framtida underhåll, se bilaga 2 a och 2 b. En uppskattad fördelning av denna kostnad är 17 Mkr för kraftvärmeverket, 2 Mkr för HVP3, 500 tkr för HVP2 samt 250 tkr vardera för HVP1 och elångpannan. Behovet av underhåll bedöms ha potential att minska med effektivisering av underhållet och organisationsform. Investeringsbehovet för åren 2019 - 2030 bedöms uppgå till 232 Mkr. Fördelning per år finns i bilaga 2 a och 2 b och uppgår till mellan 28 - 39 Mkr per år fram till 2026. Att notera är minskningen av underhållet med 30 % år 2027 och 50 % åren 2028 - 2029 samt att inga investeringar görs åren 2027-2029.

4. Långsiktig ekonomisk budget

En budget med ett grundscenario har gjorts för åren 2019 – 2030, se bilaga 3 b. Förutsättningarna beskrivs utförligare i bilaga 3 a. I grundscenariot baseras intäkterna på en försäljning på 200 GWh värme och prisökningar på 1,5 % per år. Elintäkter har baserats på Svenska Kraftnäts elprisprognoser. Kostnader för reparationer och underhåll samt avskrivningar baseras på resultatet från rapporten från Sweco, bilaga 2. Budget för åren 2019–2029 visar på ackumulerade resultat om 277 Mkr.

5. Utredning av lämpliga lokaliseringar inklusive samlokalisering med nya Reningsverket

Vi har fått ta del av en lokaliseringstudie som utfördes våren 2015 av Sweco Environment AB på uppdrag av Enköpings kommun, se bilaga 4. Utredningen genomfördes som en inledande fas i arbetet med att etablera ett nytt avloppsreningsverk i Enköpings tätort. Kraven på en ny lokalisering av ett kraftvärmeverk/värmeverk har bedömts överensstämma med kraven på ett nytt reningsverk i tillräcklig grad varför den redan utförda lokaliseringstudien i detta skede bedömts lämplig att använda som underlag för ny lokalisering för ENA.

Syftet med lokaliseringstudien var att identifiera en lämplig plats för verksamheten där minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljö ska vara styrande. Identifieringen av lämpliga lokaliseringar har framför allt baserats på kriterierna: tillräcklig yta för verksamheten, lämplig recipient för utsläppspunkt samt längd på överföringsledning. Övriga aspekter som värderades var om lokaliseringen finns vid kommunalägd fastighet, befintliga och framtida planförhållanden, avståndet till bostäder, närliggande natur- och kulturmiljöer samt geoteknik, översvämningsrisk samt landskapsbild och topografi. För ENA finns sedan tidigare i en fördjupad rekommenderat skyddsavstånd på 500

meter till bostadsbebyggelse. Utredningsområdet avgränsades till en 6 km avståndsgräns från nuvarande reningsverk.

ENA har i sin utredning av lämplig lokalisering haft möten med representanter från Reningsverket och Samhällsbyggnadskontoret. De alternativ som inledningsvis bedömts lämpliga av reningsverket och som även bedömdes lämpliga för ENA var Sneden, Paddeborg och Ena Gård. I samtal med samhällsbyggnadskontoret framkom att ny lokalisering lämpligen förläggs till områden som i planer redan definierats som industriområden. Därav uteslöts i detta skede Paddeborg och Ena Gård, dock tillkom två lämpliga platser på och i närheten av Hagalund. Lämpliga alternativ för lokalisering är Hagalund och Sneden. Beräknade kostnader för ledningsdragning, se bilaga 5, och med iakttagande av kostnad för behov av övrig infrastruktur, gör att Sneden i detta skede bedöms som mest lämplig lokalisering.

I uppdraget ingick att utreda samlokalisering med Reningsverket. I diskussioner med Reningsverket och Samhällsbyggnadskontoret framkom att detta inte skulle vara möjligt. Området där Reningsverket placerats är av nationellt riksintresse och särskilda krav har ställts bland annat krav på maximal höjd på byggnader. Bedömningen är att ett nytt värme/kraftvärmeverk svårigen skulle klara kraven och att, även om en samlokalisering vore tekniskt möjlig så skulle anpassningarna och begränsningarna i och med samlokaliseringen inte vara ekonomiskt försvarbara.

Även om en samlokalisering inte är möjlig så kan det finnas andra samordningsvinster. Detta har utretts av JES AB, se bilaga 6. Besparingspotentialen har där beräknats till 250 tkr första året efter integration, 1,5 Mkr andra året och därefter 2,8 Mkr per år. Inom ramen för denna rapport har ingen utökad analys gjorts av denna potential.

6. Ledning mellan Enköping och Västerås

Ledningsgruppen för ENA har under hösten och vintern haft möten med Mälarenergi angående möjligheter att koppla ihop näten med en ledning. Dessa möten har utmynnat i en budgetoffert, se bilaga 7, där Mälarenergi erbjuder sig att bygga en transiteringsledning och leverera fjärrvärme till kunder i Enköping samt överta ackumulatortank och befintlig reserv- och spetsproduktion. Mälarenergi förbinder sig vidare för att ansvara för att det finns tillgänglig reservkapacitet i Enköping som uppgår till minst 70 MW från någon av de befintliga reservanläggningarna eller en ny reservanläggning. I anbudet ingår att Enköping förbinder sig att under avtalstiden inte köpa av någon annan leverantör eller teckna avtal med leverantör av spillvärme. Vidare ingår krav att köpa energi och effekt för minst 50 Mkr per år.

Bränslemixen i Mälarenergis kraftvärmeverk består av skogsflis, returflis och hushållsavfall vilket innebär att husavfall från Enköping via Vafab kommer till nytta. Vidare innebär produktion i Mälarenergi att elproduktion fortfarande produceras i regionen.

Offerten gäller till och med 2019-06-10, leveranserna ska påbörjas mellan 2022 och 2023 för att offerten ska vara giltig.

7. Övergripande diskussion

Inom ramen för detta uppdrag har ett antal frågeställningar och risker lyfts fram, bland annat risker för regeländringar som t.ex. avfallsskatt. Det finns även andra viktiga frågor som bör belysas, några av dessa tas i upp i punktform nedan:

- Risk med nuvarande placering med avseende på t.ex. damning och logistik samt eventuella investeringar för att åtgärda desamma.
- Risk avseende bränsleberoendet i nuvarande anläggning med anledning av den stora brist som råder på returflis och skogsflis och som kommer att bli ännu större när nya verk i vår omgivning tas i drift.

- Risk för att livslängden på de investeringar som gjorts för anpassning till eldning av returflis är kortare än beräknat vilket då innebär dyrare underhåll och eller nya investeringar utöver de planerade.
- Risker med ny lokalisering både avseende möjlighet att förvärva mark samt att markförhållandena är sämre än beräknat vilket medför fördyring.
- Risker med finansiering av en ny anläggning.
- Risker och möjligheter avseende elproduktion.
- Risk med bränsletillförsel till ny produktionsanläggning, beräkningar avseende lönsamhet förändras väsentligt om tillgången till bränsle som pannan är anpassad för inte kan tillses.

8. Slutsatser

Inom ramen för denna utredning ser styrelsen i ENA följande:

- Utredningen visar att med de förutsättningar som gäller idag kan en ny anläggning uppföras på annan plats med ett positivt kassaflöde men med initiala högre avskrivningar och därmed ett sämre resultat.
- En nedläggning av befintligt kraftvärmeverk till 2030 och byggnation av nytt verk innebär ett minskat driftöverskott på mellan 240-270 Mkr för de bästa alternativen jämfört med att driva vidare befintlig anläggning till 2040.
- Enligt de beräkningar som Sweco har gjort finns tre alternativ som alla ger vinst. En nyinvestering kommer dock innebära endera höjda avgifter till kunderna på ca 17-20 % under perioden utöver ordinarie prisökningar alternativt ett minskat avkastningskrav från ägaren för att nå samma resultat som i 0-alternativet under perioden 2030-2040.
- Det finns flera stora osäkerhetsfaktorer som påverkar val av anläggning t.ex. tillgång och priser på el, tillgång och priser på bränsle samt regeländringar t.ex. avfallsskatt. Slutligt alternativ bör fattas närmare investeringstidpunkten.
- Det finns också möjlighet att ingå ett samarbete med Mälarenergi avseende fjärrvärmeleveranser. Detta alternativ bör utredas noggrannare om det är aktuellt.
- ENA Energi rekommenderar att ägaren tar beslut avseende planering för ny anläggning eller samarbete med Mälarenergi. För det fall samarbete med Mälarenergi är aktuellt rekommenderas en fördjupad utredning av effekterna.

9. Referenser

Bränslehandboken 2012